

Rapport deputaten buitenlandse zending – hoofdstuk 4-6

4. Europa

4.1 Wat vooraf ging

Op de generale synode van 2010 wordt bij de bespreking van de nieuwe plannen van zending onder andere de vraag gesteld: moet Europa als zendingsterrein niet nadrukkelijker in beeld komen? Naar aanleiding van de beantwoording van die vraag ‘Tot voor kort lag Europa buiten het blikveld’ wordt in tweede instantie een voorstel gedaan: ‘deputaten op te dragen zich bij het zoeken van nieuwe zendingsgebieden of het ondersteunen van missionaire projecten in de toekomst nadrukkelijker ook op Europa te oriënteren’.

Dat voorstel wordt aangenomen en als resultaat daarvan ligt er in 2013 een hoofdstuk over Europa in het rapport van zending op de tafel van de synode.

Dat hoofdstuk verwijst naar de ‘Regeling voor de buitenlandse zending’ in de kerkorde. Die regeling biedt formeel ruimte om de blik naar Europa te richten, ook al is dat vanaf 1928 niet het geval geweest. Verder wordt gewezen op het feit dat Europa niet vergelijkbaar is met ‘traditionele’ zendingsgebieden, vanwege de rol die kerk en christendom hebben gehad in de Europese samenleving, maar ook vanwege de gevolgen van de Verlichting en de moderniteit.

Het rapport benoemt dat niet vanuit het werkveld van zending maar vanuit dat van evangelisatie doordachte en enthousiasmerende aanzetten komen voor een op de Westerse mens en op Westerse omstandigheden gericht nieuw missionair elan waarmee zusterkerken in het ook gesecculariseerde Europese buitenland geholpen kunnen worden.

Dat leidt tot de gedachte dat het meer voor de hand ligt dat er vanuit evangelisatie op grond van daar opgedane ervaring en met behulp van al bestaande literatuur een ‘Europa-beleid’ wordt ontwikkeld dan vanuit zending. Niettemin vat het rapport samen: zendingsdeputaten zien wel degelijk een taak als het gaat om zending in Europa maar zijn zich ervan bewust dat hun jarenlange betrokkenheid op het Zuiden geleid heeft tot kennisachterstand met betrekking tot het eigen werelddeel. In het nadenken over en op enig moment nader uitwerken van de taak ook in Europa zendingswerk ter hand te nemen kan de expertise van deputaten evangelisatie niet gemist worden.

Om die achterstand weg te werken is dan inmiddels overleg met deputaten evangelisatie en ook diaconaat opgestart.

Tijdens de bespreking van het rapport wordt gevraagd of niet ook bij deputaten buitenlandse kerken expertise gezocht kan worden in dit opzicht. De synode is van mening dat zending in Europa een opdracht aan deputaten zending moet zijn en daarom krijgen zij de opdracht a. zicht te bezinnen op de specifieke aanpak van zending in Europa, gebruikmakend van de kennis van deputaten evangelisatie, deputaten buitenlandse kerken en deputaten diaconaat, en vervolgens deze bezinning in beleid om te zetten en b. nader beleid te ontwikkelen om missionaire projecten van gereformeerde kerken in Europa op incidentele basis te ondersteunen.

Voorts krijgen deputaten de opdracht om in overleg met deputaten evangelisatie, deputaten buitenlandse kerken en deputaten diaconaat in de kerken een enquête te houden met als doel te inventariseren op welke wijze de kerken al betrokken zijn bij plaatselijke dan wel landelijke (mogelijk interkerkelijke) missionaire en diaconale initiatieven in Europa buiten de grenzen van Nederland en België.

Via een Europa-overleg, waarin vertegenwoordigers van de vier in de opdracht genoemde deputaatschappen zitten, wordt een traject van onderzoek en bezinning afgelegd. Uit het onderzoek komt naar voren dat er vanuit de kerken al heel veel aandacht gegeven wordt aan contacten met en projecten voor/met kerken in Oost-Europa. Daarom wordt ervoor
 5 gekozen voor een voorstel om initiatieven te ontwikkelen voor (steun aan) missionair werk in Spanje, Frankrijk en Noord-Ierland. Dat voorstel wordt door de generale synode van 2016 aanvaard en een deelbegroting van in totaal € 100.000 wordt goedgekeurd. Contacten waren al gelegd met de UNEPREF in Frankrijk over een viertal kerkplantingsprojecten in Toulouse, Parijs, Bordeaux en Rodez, met Ciutat Nova in Barcelona, waar br. Guido
 10 Groeneveld werkt en met de Evangelical Presbyterian Church of (Northern) Ireland, die een gemeentestichtingsproject in Londonderry gaan beginnen.

4.2 Uitwerking van de plannen

4.2.1. Barcelona

15 Vanaf maart 2016 is zending in gesprek met br. Guido Groeneveld. De gemeente waar hij werkt (Ciutat Nova te Barcelona) heeft een kerkbezoek van zo'n 100 mensen op een zondag. De jonge gemeente (<http://www.cn22.org>) is in 2011 gestart met als visie een Catalaans sprekende gemeente te zijn die zich richt op de wijk Poblenou in het centrum van Barcelona. Ciutat Nova maakt bewust gebruik van het Catalaans om de boodschap van
 20 God dichterbij het hart van de mensen te brengen. De verkondiging is gericht op het leven uit de genade van Christus dat uitkomt in het leven van elke dag. Als kerk zoekt men de verbinding met de leefomgeving, bv. werk en school, cultuur en ontspanning. Ciutat Nova is de enige gemeente waar Catalaans gesproken wordt, andere kerken in Barcelona zijn Spaanstalig.

25 Br. Groeneveld heeft bij zijn kerk aangedrongen op het vaststellen van een beleidsstuk, waarin de HC is opgenomen en ook een samenvatting van de Dordtse leerregels. Inmiddels zijn de ambten geïnstitueerd en is hijzelf als (interim-)ouderling gekozen. De kerkenraad van de CGK Antwerpen is bereid gevonden de formele verantwoordelijkheid van een
 30 uitzending van br. Groeneveld op zich te nemen. Op 3 september 2017 heeft de uitzenddienst van br. en zr. Groeneveld in Antwerpen plaatsgevonden. Ondertussen bereidt br. Groeneveld zich middels een theologische studie aan de universiteit van Leuven verder voor op zijn werk, en heeft hij plannen om na voltooiing van zijn studie een – eveneens Catalaans talige – kerkplanting te starten in Gerona, een stad 100 kilometer te Noordoosten
 35 van Barcelona.

Deputaten steunen dit missionaire werk door (een deel van) het levensonderhoud van br. Groeneveld en zijn gezin mogelijk te maken. Bovendien hebben deputaten in 2019 een eenmalige startbijdrage gegeven aan deze
 40 gemeente. Eén van de belangrijke aandachtspunten voor Ciutat Nova is om lokaal leiderschap te vormen en te trainen voor de kerk in Catalonië. De bedoeling is om een stagiair de mogelijkheid te geven om naast zijn studie aan IBSTE, een theologisch seminarie, praktijkervaring op te doen door mee te werken in de gemeente en hem zo voor te bereiden op zijn bediening, die zou kunnen liggen in kerkplanting in plaatsen rond
 45 Barcelona. Deputaten zouden – bij voldoende fondsen – deze stagair langer willen ondersteunen maar zijn dankbaar dat er in ieder geval mogelijkheden waren om gedurende één jaar een bijdrage aan deze opleiding tot missionair voorganger te geven.

4.2.2 Frankrijk

In september 2016 werd gesproken vertegenwoordigers van *l'Union nationale des Églises protestantes réformées évangéliques de France* afgekort UNEPREF. UNEPREF is het grootste gereformeerde (!) kerkverband in Frankrijk. De kerk heeft zo'n 4.000 leden
 5 verspreid over een kleine 40 gemeenten, voornamelijk in het zuidwesten en zuidoosten van Frankrijk en in de regio Parijs. In het 6e arrondissement van Parijs werkt sinds 2012 ds. Samuel Foucachon. In 2013 werd de officiële evangelisatiepost van de UNEPREF daar geopend. Momenteel nemen 40 tot 50 personen geregeld aan de diensten deel.
 10 Het werk in Parijs werd met een grote eenmalige gift gesteund door City to City-Europe. Ook de Gereformeerde Zendingbond ondersteunt het werk. Deputaten zijn gevraagd om het werk te steunen. Met financiële bijdrage van deputaten is het mogelijk een gebouw voor het kerkplantingsproject te huren in het 6^e arrondissement. De steun is voor een periode van drie jaar toegezegd en kan na positieve evaluatie (en voldoende middelen) verlengd worden. Na werkbezoeken in oktober 2016 (oriënterend) en in oktober 2017
 15 (overeenkomst wordt gesloten) verloopt het contact via correspondentie en via nieuwsbrieven.

4.2.3 Noord-Ierland

In mei 2016 werd gesproken met Rev. Andrew Lucas van de Evangelical Presbyterian Church (EPC) Omagh. Doel van de ontmoeting was om elkaar (Evangelical Presbyterian Church en dep. zending CGK) beter te leren kennen en te spreken over een evt. gezamenlijk missionair project in Londonderry, Noord Ierland. Gedacht werd aan het opzetten van een project in de area en niet midden in de stad.
 20 In april 2017 is een bezoek gebracht aan Noord-Ierland. De kennismaking met de EPC en hun beoogd project in Londonderry, Noord-Ierland, is positief verlopen. Er is nog niet over geld gesproken. Misschien hebben ze het ook niet van ons nodig. Toch is het goed om met elkaar mee te leven, en mogelijk inhoudelijke ondersteuning te bieden, bv. in verbinding met zendingsgemeenten.
 25 In 2018 is er op initiatief van deputaten weer contact geweest met Rev. Andrew Lucas. De plannen voor kerkplanting krijgen vastere vorm. Men is begonnen met bijeenkomsten voor zoekers in een cultureel centrum in Foyle en ook worden er met regelmaat bijeenkomsten belegd in Richhill, een stadje net buiten Armagh. Veel informatie krijgen deputaten niet, en in ieder geval niet ongevraagd. In het contact met Rev. Lucas zegt deze toe ons beter op de
 30 hoogte te zullen houden.

4.3 Hoe verder?

Deputaten hadden voor de verschillende projecten ruimte gekregen van de generale synode.
 40 In totaal was (zoals al gezegd) een bedrag van € 100.000 beschikbaar per jaar, waarbij gedacht werd aan vier projecten. Een vierde project is nog niet aangewezen en voor het project in Londonderry is tot op heden geen aanvraag voor financiële steun ontvangen. Deputaten denken dat het missionaire werk in Europa gesteund kan worden op verschillende manieren. Tot nu toe is gezocht naar aansluiting bij en steun van missionaire activiteiten van kerken waarmee de christelijke gereformeerde kerken relaties hebben die
 45 lopen via deputaten buitenlandse kerken. Met name het contact in Noord Ierland laat zien, dat het niet altijd eenvoudig is om die aansluiting ook daadwerkelijk te krijgen.

Via de projecten in Barcelona en Parijs zijn deputaten in aanraking gekomen met de netwerkorganisatie City to City Europe (C2CE). In oktober 2018 bezocht de
 50 zendingsconsulent de conferentie in Krakow.

Ook werd contact gezocht door de netwerkorganisatie Intercultural Church Plants Europa, de koepel waaronder ook ICP Nederland een plek heeft. De visie die ICP Europa heeft is om te zien of er in landen als Duitsland, Groot-Brittannië of Zweden netwerken zouden kunnen ontstaan lijkend op het netwerk van ICP Nederland, dat inmiddels tot 30

5 kerkplantingen geleid heeft in ons land. Daartoe zouden er katalysators gevonden moeten worden in die landen en ICP Europa wil hen dan trainen. Er wordt momenteel in Groot-Brittannië iemand opgeleid, waarvoor de Gereformeerde Zendingsbond een startsubsidie heeft gegeven. Op termijn zou die katalysator door Britse kerken moeten worden bekostigd. De vraag die aan zending gesteld wordt is: zouden deputaten als
10 vertegenwoordigers van de kerken die als eerste kerk in Nederland een interculturele gemeente onder hun hoede hebben genomen, nu een rol kunnen en willen spelen in Europa als het gaat om interculturele kerkplantingen?

Deputaten stellen voor om het contact met de drie projecten in Barcelona, Parijs en
15 Londonderry voort te zetten, de steun aan de projecten in Barcelona en Parijs te continueren en voorts via participatie in netwerken als C2CE en ICPE te bezien welke betekenis de Christelijke Gereformeerde kerken zouden kunnen hebben voor kerkplantingen in Europa, waarbij ook aan financiële ondersteuning kan worden gedacht.

20 **5. Zending en toerusting**

In dit laatste hoofdstuk van ons rapport delen we onze gedachten over wat we als onze taak zien ten aanzien van toerusting. Daarbij gaat het uiteraard in dit verband om toerusting van de kerken en haar leden met het oog op de missionaire taak die – dat zal in het kader van dit rapport duidelijk zijn – concreet zichtbaar wordt in betrokkenheid bij de
25 zendingsprojecten, maar daar blijft het wat ons betreft niet toe beperkt. Als kerken en haar leden zijn toegerust voor de zendingstaak, dan zien zij dat er een relatie ligt tussen het ontvangen van het heil in Jezus Christus en het getuigen van dat heil tegenover anderen. Anders gezegd: dan zien zij dat wie mag leven door het werk van Jezus Christus gaat leven voor Jezus Christus als gezondene (vgl. Johannes 20:21), als zijn getuige in deze wereld
30 (vgl. Handelingen 1: 8).

Deze toerusting lijkt niet een directe taak van deputaten te zijn. We zijn ons er van bewust dat deputaten evangelisatie op dit gebied ook heel veel en waardevol werk verrichten. In de ‘Regeling voor de buitenlandse zending’ (bijlage 20 K.O.) wordt alleen gesproken over de
35 opleiding van uitgezonden (art. 6 van de bijlage). In de ‘Instructie voor de deputaten buitenlandse zending’ (bijlage 21 K.O.) wordt aan deputaten een taak gegeven ten aanzien van de opleiding die nodig is voor de missionaire dienst van uitgezonden. Toch geloven we dat ook wij als deputaten voor de buitenlandse zending hierin een taak hebben.

40 Daarover gaat dit hoofdstuk. Tegelijk: deze toerusting is niet iets dat alleen door ons deputaatschap gedaan moet of gedaan kan worden. Voor een goede toerusting met het oog op het werk van zending is meer nodig dan wat het deputaatschap kan bieden. We zullen daarvoor moeten en willen samenwerken met anderen in onze kerken. Wel zullen we zelf onze gedachten geven over wat er nodig is om kwalitatief hoogwaardige missionaire
45 toerusting te ontwikkelen.

Toerusting van de kerken en haar leden met het oog op de zendingstaak. Wij zijn ervan overtuigd dat hier een directe taak ligt voor ons deputaatschap. Dat is niet nieuw. In de beleidsnotitie die ons deputaatschap aanbood aan de generale synode van 1992 wordt
50 daarover het volgende gezegd: ‘6.1. Het thuisfront wordt gevormd door 75.000 leden en

doopleden die verspreid zijn over 185 gemeenten en ongeveer 29.000 adressen. Deputaten hebben de opdracht dit thuisfront te betrekken bij de uitvoering van de opdracht van de Here Jezus Christus om het Evangelie van het Koninkrijk te verkondigen tot een getuigenis voor alle volken. 6.2. Dit betekent in de eerste plaats dat er aandacht besteed wordt aan het bevorderen van het missionaire bewustzijn binnen de kerken. 6.2.1. Dit vraagt veel gebed om de doorwerking van de Heilige Geest. Het is de Geest, die de ogen opent voor de missionaire opdracht gegeven door de Koning van de Kerk, die Zijn gemeente verzekert: ‘Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde’, die haar belooft: ‘Ik ben met u alle dagen tot aan de voleinding der wereld’ en die haar toerust met de gaven van de Geest. 6.2.2. Dit vraagt vervolgens van deputaten dat zij ervoor openstaan om de gemeenten en haar leden de helpende hand te bieden bij het proces van missionaire bewustwording.’

In die notitie wordt dan verwezen naar het middel van zendingszondagen en zendingsavonden om hieraan uitvoering te geven. Er is ook sprake van toerusting via classicale of regionale bijeenkomsten. Van het laatste is na 2005 minder en minder sprake tot deze avonden geheel zijn opgehouden te bestaan. Om de gemeenten toch bij het zendingswerk te blijven betrekken wordt gekozen voor een ‘projectmatige aanpak’: een gemeente kiest een bepaald project uit de verschillende projecten die zending ‘aanbiedt’, om op die manier nauwer bij het zendingswerk betrokken te raken.

Toch is er naar onze mening sprake van een afnemend missionair bewustzijn binnen de kerken. Dat is niet uniek voor onze kerken, het ligt breder. In een artikel ‘In die Skriflig’ van februari 2013 schrijft dr. Flip Buys, één van onze vroegere zendingswerkers, over ‘Sorge oor kwynende getalle en gebrekkige missionêre krag in Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika’ en maakt melding van een besluit van de Algemene Sinode van januari 2012 over een ‘Omkeerstrategie’ die door de kerken moet worden geïmplementeerd ‘om die stagnasie en na binne gerigtheid van die kerke om te keer om lewende groeiende kerke te kan word’.

Die stagnatie en die naar binnen gerichtheid komt ook op een andere manier naar voren. Het Nederlands Dagblad van 8 juni 2019 publiceert een artikel van Tim Keller, dat met deze prikkelende zinnen opent: ‘Er zijn minstens drie redenen waarom evangelisatie zonder resultaat blijft. Gebrek aan fijngevoeligheid, gebrek aan moed en er is onverschilligheid.’ Over dat laatste zegt hij: ‘Wij zien om ons heen mensen worstelen op zoek naar betekenis, voldoening, hoop, vertrouwen. De voornaamste reden dat wij onze mond houden, is dat we in liefde voor hen tekortschieten. Maar het evangelie brengt liefde voort. Nu zegt u misschien: ‘Ja, ik begrijp dat ik zo nederig, vertrouwend en liefdevol zou moeten zijn – maar ik ben het niet.’ Maar dan bevestigt u juist wat ik wil zeggen. Het probleem zit ten diepste in ons hart, niet in ons gebrek aan training of aan kennis om antwoord te kunnen geven op alle vragen’.

In liefde tekortschieten, onverschilligheid over wat het lot van onze naaste is, naar binnen gerichtheid van de kerken – het zijn dingen waarvan we serieus menen dat wij ons binnen de Christelijke Gereformeerde Kerken moeten afvragen of en hoe dat over ons gaat. Het is niet voldoende dat we die vraag hier stellen. We zouden er onderzoek naar moeten doen hoe dat werkelijk leeft binnen onze kerken, om dan vervolgens onze toerusting daar ook op af te kunnen stemmen.

Er is een groot belang bij deze toerusting, want die zal onder de zegen van de Here leiden tot het bedoelde zendingsbewustzijn zoals dat in de inleidende woorden is beschreven. Dat

zendingsbewustzijn zal zich onder andere uiten in een hartelijk gebed voor de verbreiding van het evangelie in deze wereld, dichterbij en verder weg. De Schrift zelf wijst ons op de samenhang tussen zendingsbewustzijn en gebed.

Op de eerste plaats waar de Heiland het woord 'uitzenden' gebruikt doet Hij dat in het kader van een oproep tot gebed. In het evangelie van Mattheus, hoofdstuk 9, komen we de Heiland tegen, terwijl Hij rondtrekt in de steden en dorpen. We lezen: 'Toen Hij de menigte zag, was Hij innerlijk met ontferming bewogen over hen, omdat zij vermoeid en verstrooid waren, zoals schapen die geen herder hebben. Toen zei Hij tegen Zijn discipelen: De oogst is wel groot, maar er zijn weinig arbeiders. Bid daarom tot de Heere van de oogst dat Hij arbeiders in Zijn oogst uitzendt.' Mattheus 9: 36-38 (HSV).

In de zendingswetenschap wordt dat op verschillende manieren verwoord. Als voorbeeld verwijzen we naar Michael Green. Michael Green (20 augustus 1930 - 6 februari 2019) was een Brits theoloog. Hij was een van de gezichten van de evangelische stroming binnen de Anglicaanse Kerk en schreef tientallen boeken over evangelisatie en apologetiek. Hij schreef in 1979 in zijn boek *Evangelism – Now and then*: 'Do you know a church where the priority is prayer? Prayer in individual lives, in prayer cells, in half-nights of prayer? If you do, I can tell you one thing about that church. It will be evangelizing. In some way or other the good news of Jesus will be going out. Prayer is a priority in evangelism. Without it lives do not get changed however great the activism and however enthusiastic the proclamation. Most churches do not see church growth because they do not want it enough to pray for it' (p. 27). Het gaat bij Green dus om de relatie tussen gebed voor de wereld en het delen van goed nieuws voor mensen die je heil gunt.

In de gereformeerde theologie is dat ook onderkend. De vaders in Dordt verwoordden het zo: 'En wat de anderen betreft, die nog niet geroepen zijn, voor hen moet men tot God bidden, die de dingen die er niet zijn, roept alsof zij waren' (DL 3-4,15). Problematisch – en het is eerlijk om dat te zeggen – is dat deze woorden over het gebed in de Gereformeerde Kerken in die tijd niet leidden tot een algemeen zendingsbewustzijn. Gisbertus Voetius schreef weliswaar een eerste gereformeerde zendingstheologie in zijn *De Plantationes Ecclesiarum*, maar het heeft nog eeuwen geduurd voordat dit leidde tot brede zendingaandacht. Het accent op verkiezing ('God moet bekering door de Geest bewerken' en 'God moet roepen') vormde in veel gevallen een hinderpaal voor de toerusting. Die hinderpaal mag wegvallen waar we leren zien dat de verkiezing in het Oude Testament 'niet allereerst is op te vatten in de zin van een 'kiezen voor', maar in de zin van een 'verkiezen tot', 'aanwijzen als'.

De verkiezing van Abram en in Abram van Israël is dan ook niet alleen en zelfs niet in de eerste plaats op te vatten als een voorrecht, maar als een roeping. Juist in het verkoren zijn uit de volken was Israël geroepen tot de dienst aan God en zo ook aan de volken. In de geschiedenis van Israël die met de roeping van Abram begon, werden de volken niet vergeten, maar baande God de weg *tót* de volken' (J.P. Versteeg in *Gij die eertijds verre waart*, p.17). Het verstaan van deze dingen zal duidelijk onderdeel moeten zijn van de toerusting tot zendingsbewustzijn.

Gebeurt er dan niets? Dat zou te sterk uitgedrukt zijn. Zending beschikt over een aantal middelen om de kerken en haar leden toe te rusten voor het werk van de zending. Een manier van directe toerusting van de plaatselijke gemeente is de al genoemde 'zendingsdienst'. De zendingconsulent en ook de adviseur van zending, ds. J. van 't Spijker stellen een aantal zondagen per jaar beschikbaar waarop zij in de kerken in een zendingdienst kunnen voorgaan. In de Bijbellezing en de verkondiging staat daar de

zending centraal en er wordt – soms in de dienst, soms na de dienst – informatie gegeven over zendingsprojecten van onze kerken.

5 Werkers die op verlof zijn in Nederland zijn en ook de zendingsconsulent kunnen gevraagd worden voor een presentatie op een avond in een gemeente. Ook dit is een manier waarop de kerken niet alleen geïnformeerd worden over de zendingsprojecten maar waar op die manier ook toerusting plaatsvindt.

10 Daarnaast is er de periodiek Doorgeven, die samen met deputaten evangelisatie en diaconaat wordt uitgegeven. Door te informeren over de verschillende zendingsprojecten waar deputaten bij betrokken zijn en door daarin een podium te bieden aan missionaire diaconale werkers worden de kerken niet alleen geïnformeerd, maar die informatie is ten diepste bedoeld als toerusting. Of die informatie werkelijk toerustend is, en of die informatie zo opgepakt wordt, zal ook onderwerp van onderzoek moeten zijn.

15 Wil het toerusting zijn dan moet de informatie in het blad gekoppeld zijn aan toerustende activiteiten in CGK, classis en gemeente. Zijn er op die niveaus activiteiten aanwijsbaar en hoe dragen die bij aan de toerustende doelstelling? Over die laatste vragen hoeven we niet zoveel onderzoek te doen. We denken dat die activiteiten er niet zijn, maar ze zouden wel in stelling gebracht moeten worden om een bijdrage te kunnen leveren aan toerusting.

20 Naast Doorgeven is er de maandelijks nieuwsbrief. In 2018 is die nieuwsbrief geheel digitaal gegaan, samen met de nieuwsbrieven van evangelisatie en diaconaat. Wie op die nieuwsbrief geabonneerd is krijgt in het formaat dat op een smartphone past informatie binnen handbereik. De reacties op deze wijziging zijn overwegend positief. Maar ook hier geldt: een nieuwsbrief is primair informatief en een instrument dat vooral voor voorlichting
25 gebruikt wordt. Koppeling aan toerustende activiteiten is er niet of nauwelijks.

Het is hoog tijd hier serieus werk van te maken. Er zou onderzoek gedaan moeten worden naar het zendingbewustzijn in onze kerken en er zou moeten worden nagedacht hoe de toerusting vorm gegeven moet worden om tot vergroting van dit zendingbewustzijn te
30 komen.

Dat onderzoek zou niet alleen door deputaten zending gedaan moeten worden. Het raakt immers naast het werk dat deputaten doen ook het werk dat door deputaten evangelisatie en mogelijk ook door deputaten diaconaat gedaan wordt. Maar zelfs dan zou de scopus van het onderzoek nog te klein zijn. Het gaat om toerusting in de breedste zin van het woord.
35 De jeugdwerkorganisaties zouden er bij betrokken dienen te worden, de theologische vorming van onze huidige en toekomstige predikanten is er mee gemoeid. Het zou om een brede, synodale aanpak vragen.

40 Deputaten hebben kennis van een onderzoeksvoorstel van dr. Flip Buys in het kader van het 150-jarig bestaan van de Theologische School in Potchefstroom, waarin nieuwe bezinning wordt aangekondigd op de gereformeerde wortels van een visie op Missio Dei die de hele theologie doordeesemt, van de tijd van Voetius af en hoe er wereldwijd bezinning plaatsvindt op de vraag hoe zo'n visie de theologische opleiding en het hele gemeentelijk leven dient te beïnvloeden.

45 Te denken valt aan het onderzoek dat door ds. J. van 't Spijker wordt gedaan in het kader van zijn promotiestudie. We zouden willen wijzen naar uitspraken in 2011 van de Cape Town commitment van de Lausanne Beweging: 'Those of us who lead churches and mission agencies need to acknowledge that theological education is intrinsically missional. Those of us who provide theological education need to ensure that it is intentionally
50 missional, since its place within the academy is not an end in itself, but to serve the

mission of the Church in the world' (Cape Town Commitment Part 2 Section 6 [F], Units 1-4 Unity, Community, Partnerships and Conclusion). Uiteraard gaat het niet alleen om het intentionele, maar ook het dimensionele perspectief. Naar een woord van Lesslie Newbigin (8 December 1909 – 30 January 1998), is de gemeente firstfruit, instrument en sign van het koninkrijk van God. In de gemeente wordt zichtbaar wat het betekent om van het heil in Christus te leven (firstfruit), voor de wereld wordt door de gemeente zichtbaar hoe zegenrijk dat is (instrument) en als sign verwijst het naar en roept het om de vervulling van het Koninkrijk in heerlijkheid.

Deputaten zijn daarom dankbaar voor het feit dat onze adviseur, in zijn hoedanigheid als docent missiologie, betrokken wordt bij de homiletiek-colleges in de predikantsopleiding in Apeldoorn, maar we zouden denken aan de doordeseming van de hele opleiding en van het traject van permanente educatie.

Deputaten stellen daarom voor dat de generale synode opdracht geeft tot een breed onderzoek naar het zendingsbewustzijn in de kerken, en dat bij dat onderzoek gezocht wordt naar een programma van toerusting van de kerken, waarbij naast de deputaatschappen zending, evangelisatie en diaconaat (elk via hun functionarissen) ook de jeugdwerkorganisaties en de TUA betrokken worden.

Dat onderzoek dient voortvarend uitgevoerd te worden maar vraagt tijd. Gedurende de looptijd van het onderzoek willen deputaten nieuwe wegen zoeken om het zendingsbewustzijn in de kerken te vergroten bij voorkeur en zoveel mogelijk in samenwerking met de andere genoemde organisaties.

6. Ten slotte

Deputaten bieden u dit rapport aan, in de hoop dat het een goede ontvangst mag hebben en dat voorstellen die gedaan zijn zullen worden overgenomen.

Zoals in eerdere rapportage aan de generale synode werd gezegd door ons deputaatschap: 'deputaten zijn zich ... bewust dat zij hebben te werken in een sterk veranderende wereld ook binnen de zendingsgebieden: in die kontekst dient het evangelie gebracht en mensen gevormd te worden tot discipelen van de Here. Daarvoor is wijsheid nodig: een gave van de Heilige Geest, die door de grote Opdrachtgever geschonken wordt aan zijn gemeenten. Bidt voor de deputaten dat zij die wijsheid ontvangen bij het uitvoeren van (hun) opdrachten. Aan die gave is veel gelegen!', zo vragen we het ook nu: bidt u voor het werk van zendingsdeputaten en voor het werk van de verkondiging van het evangelie in de breedste zin van het woord!

Namens deputaten voor de buitenlandse zending,

ds. H. Korving, voorzitter

ds. E. Everts, secretaris